

STORTINGET

Representantforslag 8 S

(2023–2024)

fra stortingsrepresentantene Sofie Marhaug, Geir Jørgensen, Hege Bae Nyholt og Seher Aydar

Dokument 8:8 S (2023–2024)

Representantforslag fra stortingsrepresentantene Sofie Marhaug, Geir Jørgensen, Hege Bae Nyholt og Seher Aydar om å stanse vindkraftutbygging i reinbeiteområder frem til menneskerettighetsbruddet på Fosen er reparert

Til Stortinget

Bakgrunn

I 2010 ga Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) tillatelse til utbygging av vindkraft på Storheia og Roan på Fosen. De to vindkraftverkene ligger i vinterbeiteområdet til Fosen reinbeitedistrikt, hvor to siidaer har reindrift.

I oktober 2021 kom dommen fra Høyesterett, som sa at vedtaket om tillatelse til vindkraftutbygging på Fosen var ugyldig, da utbyggingen krenker reindriftssamers rett til utøvelse av kultur etter artikkel 27 i FNs konvensjon om sivile og politiske rettigheter. To år etter at Høyesterett kom med sin dom, er menneskerettighetsbruddet på Fosen fortsatt ikke reparert.

Den 8. august 2023 offentliggjorde regjeringen sin beslutning om å godkjenne de endrede utbyggingsplanene (endret PUD/PAD) for Snøhvit Future-prosjektet og om å gi konsesjon til ny 420 kV-ledning fra Skaidi til Hyggevatn og 132 kV-ledning fra Hyggevatn til Melkøya. Regjeringen har som målsetting at den fornybare kraftproduksjonen i Finnmark innen 2030 skal øke minst like mye som den planlagte forbruksøkningen ved Hammerfest LNG på 350 MW. Sametinget er ikke blitt

konsultert om vedtaket om elektrifisering i henhold til myndighetenes konsultasjonsplikt i samiske saker.

Regjeringen har meldt at prosjekter for nett og kraft ikke skal gå på bekostning av reindriftens rettigheter etter artikkel 27 i konvensjonen om sivile og politiske rettigheter (SP27). Likevel vet man at planlagte kraftprosjekter allerede truer reindriften flere steder i Finnmark. I Lebesby kommune er det for eksempel en stor konflikt rundt de planlagte vindkraftanleggene Davvi og Laksefjord, hvor reinbeitedistrikt 13 (Lågesduottar) har uttalt at en utbygging av Davvi vil bety kroken på døra for deres reindrift.

Lenger sør i det samiske reinbeiteområdet, som på Sjonfjellet i Rana og på Øyfjellet i Vefsn, er det også store konflikter mellom reindrift og vindkraft. Vindkraftverket på Øyfjellet er bygd i flytteleien til Jillen-Njaarke reinbeitedistrikt, noe som gjør at man i distriktet ikke får gjennomført sesongflyttinger. Heller ikke her har utbygger og reinbeitedistrikt blitt enige om avbøtende tiltak, og konflikten skal behandles i tingretten våren 2024.

Utbygging av vindkraft i reinbeiteområder fører til store konflikter og bryter enkelte steder med menneskerettighetene. To år etter Fosen-dommen har ikke staten klart å følge opp dommen eller reparere menneskerettighetsbruddet. I en situasjon hvor man vet at utbygd vindkraft bryter med menneskerettigheter, og nye prosjekter kan føre til nye brudd på SP 27, mener forslagsstillerne at det er uansvarlig å åpne for nye vindkraftprosjekter i samiske reinbeiteområder.

Forslag

På denne bakgrunn fremmes følgende

for s l a g:

Stortinget ber regjeringen stille saksbehandling av alle vindkraftprosjekter i samiske reinbeiteområder i bero frem til det er oppnådd enighet med de berørte reinbeitedistriktene om reparasjon av menneskerettighetsbruddet på Fosen.

4. oktober 2023

Sofie Marhaug

Geir Jørgensen

Hege Bae Nyholt

Seher Aydar